

MGA NAPAPANAHONG ISYUNG LOKAL AT NASYONAL

PAKSA 9

Edit with WPS Office

4.1 MGA NAPAPANAHONG ISYUNG LOKAL AT NASYONAL KORAPSYON

Katiwalian o pangugurakot ay tumutukoy sa kawalan ng integridad at katapatan. Ito ay karaniwang tumutukoy sa pampolitika na korupsiyon na nangyayari kapag ang isang indibidwal na nasa posisyon sa pamahalaan o isang empleyado ng pamahalaan ay umaasal sa kanyang kapasidad bilang opisyal ng pamahalaan para sa hindi nararapat na sariling kapakinabangan.

Controlling Corruption (1988) Monopoly + Discretion – Accountability = CORRUPTION ni ROBERT KLITGAARD

Inilahad sa konseptong ito ang pagkiling sa monopolyo laban sa mabuting serbisyo kasama ng pansariling pagpapasya kung sino ang makatatanggap at kung magkano ang matatanggap nito nang walang ganap na pananagutan ay malinaw na porma ng korapsyon o illegal na gawain.

Noong 2018, lumabas sa resulta ng *Transparency International* na nasa ika-111 ang Pilipinas mula sa 180 na bansa sa *Corruption Perceptions Index (CPI) 2017* na mayroong CPI na 34, mas mataas kumpara sa naunang taon, ibig sabihin, mas lumalala ang korapsyon sa bansa kabila ng pagkakaroon ng mga batas kontra korapsyon gaya ng **R.A. No. 3019 (Anti-Graft and Corrupt Practices Act)** at ang **Revised Penal Code** (saligang batas laban sa korapsyon at iba pang mga kasong sibil).

- **R.A. No. 6770.** ahensya ng gobyerno na namamahala sa imbestigasyong sangkot ang pampublikong opisyal.
- **P.D. No. 1486.** ispesyal na korteng inilaan kontra korapsyon.

IBA'T IBANG URI NG KORAPSYON

1. **NEPOTISMO** – Binibigyan ng pagkakataon ang kamag-anak na umupo sa pwesto at manungkulansa gobyerno kahit na hindi ito kwalipikado.

2. **KRONYISMO** – mga itinalaga sa posisyon/opisina ng Pangulo o ng sino mang mataas na posisyon ay angkanyang malalapit na kaibigan

3. **BRIBERY (PANUNUHOL)** – Ginagawa ito upang mapabilis o mapadali ang transaksyon mula sa normal nitong takbo,

Fixer ang tawag sa mga taong nagpapasuhol kapalit ng serbisyong ito.

4. **KICKBACK** – Paggamit ng budget o share ng mga inihalal sa pamahalaan at paggamit nito sa iba't ibang proyekto lamang, saka nila uli kukunin ang pera o badyet na inilaan dito

5. **FRAUD (PANDARAYA)** – Kabilang sa anyo ng korapsyon ang manipulasyon, pandaraya o anumang uri ng paglililang.

6. **PLUNDER** – Lahat ng yaman, ari-arian, negosyo na nakuha mula sa maling paraan ay anyo ng korapsyon.

KONSEPTO NG MGA BAYANI

DR. JOSE RIZAL

Nasasalamín sa buhay ni Rizal kung bakít siya kinilalang Pambansang bayani. Ang kanyang pagkamatay sa Bagumbayan ay bunga ng paglaban sa mga mananakop na Espanyolgamit ang pagpapataas ng katuwiran, kaalaman at pagsulat nito ng Noli Me Tangere at El Filibusterismo na nagdulot ng lubusang pagkamulat ng mga Pilipino

ESTABAN A. DE OCAMPO

Ayon sa kanya walang tiyak na tao o grupo ng tao ang nagdeklara kay Rizal bilang numero unong bayani ng Pilipinas. Si Rizal mismo, ang mga Pilipino at maging ang mga banyaga ay naging kaisa upang kilalanin siya bilang pangunahing bayani ng bansa

MELCHORA AQUINO

Kilala sa tawag na Tandang Sora at binansagan din “Ina ng Katipunan” ay isang babae ipinamalas niyang lubos na pagmamahal sa bayan sa pamamagitan ng pagkalinga, pag-aaruga at pagmamalasakit sa mga katipunero nang umusbong ang digmaan.

